

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 146/14

Λουξεμβούργο, 11 Νοεμβρίου 2014

Απόφαση στην υπόθεση C-333/13
Elisabeta Dano, Florin Dano κατά Jobcenter Leipzig

Οι μη έχοντες οικονομική δραστηριότητα πολίτες της Ένωσης οι οποίοι εισέρχονται σε άλλο κράτος μέλος με μοναδικό σκοπό να τύχουν της κοινωνικής αρωγής μπορούν να αποκλείονται από ορισμένες κοινωνικές παροχές

Στη Γερμανία, οι αλλοδαποί οι οποίοι εισέρχονται στην εθνική επικράτεια προκειμένου να τύχουν της κοινωνικής αρωγής ή των οποίων το δικαίωμα διαμονής απορρέει αποκλειστικά από τον σκοπό αναζήτησεως εργασίας αποκλείονται από τις παροχές βασικής ασφαλίσεως («Grundsicherung»), οι οποίες αποσκοπούν μεταξύ άλλων στη διασφάλιση της αξιοπρεπούς διαβίωσης των δικαιούχων.

Το δικαστήριο κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών της Λειψίας (Γερμανία) επιλήφθηκε διαφοράς μεταξύ δύο Ρουμάνων πολιτών, της E. Dano και του γιου της Florin, αφενός, και του Jobcenter Leipzig, αφετέρου, το οποίο αρνήθηκε να τους χορηγήσει παροχές βασικής ασφαλίσεως¹. Η E. Dano δεν εισήλθε στη Γερμανία προς αναζήτηση εργασίας στο κράτος αυτό και, μολονότι ζητεί παροχές βασικής ασφαλίσεως που προορίζονται μόνον για άτομα που αναζητούν εργασία, από τη δικογραφία προκύπτει ότι δεν αναζητεί εργασία. Η E. Dano δεν έχει επαγγελματική ειδικευση και δεν έχει ασκήσει μέχρι τώρα επαγγελματική δραστηριότητα στη Γερμανία ή στη Ρουμανία. Η ίδια και ο γιος της ζουν τουλάχιστον από τον Νοέμβριο του 2010 στη Γερμανία όπου στεγάζονται στο διαμέρισμα μιας αδελφής της E. Dano, η οποία τους παρέχει τα προς το ζην. Η E. Dano λαμβάνει για τον γιο της επίδομα τέκνου ύψους 184 ευρώ καθώς και προκαταβολή διατροφής ύψους 133 ευρώ μηνιαίως. Στην υπό κρίση υπόθεση δεν τίθεται ζήτημα ως προς τις παροχές αυτές.

Το Δικαστήριο, απαντώντας στα ερωτήματα του δικαστηρίου κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών της Λειψίας, αποφαινεται με τη σημερινή του απόφαση ότι για να μπορούν να τύχουν ορισμένων κοινωνικών παροχών (όπως είναι οι γερμανικές παροχές βασικής ασφαλίσεως), οι πολίτες άλλων κρατών μελών δύνανται να επικαλούνται την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως με τους πολίτες του κράτους μέλους υποδοχής μόνον εφόσον η διαμονή τους πληροί τις προϋποθέσεις της οδηγίας «πολίτες της Ένωσης»².

Το Δικαστήριο υπενθυμίζει συναφώς ότι, κατά την οδηγία αυτή, το κράτος μέλος υποδοχής δεν υποχρεούται να χορηγεί παροχές κοινωνικής πρόνοιας **κατά τους τρεις πρώτους μήνες της διαμονής**.

Όταν η διάρκεια της διαμονής είναι **μεγαλύτερη των τριών μηνών αλλά μικρότερη των πέντε ετών** (όπως συμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση), η προαναφερθείσα οδηγία εξαρτά το δικαίωμα διαμονής ιδίως από την προϋπόθεση να **διαθέτουν** τα μη έχοντα οικονομική δραστηριότητα πρόσωπα **δικούς τους επαρκείς πόρους**. Με τον τρόπο αυτό, η εν λόγω οδηγία επιχειρεί να

¹ Όσον αφορά την E. Dano πρόκειται για τη βασική παροχή αξιοπρεπούς διαβίωσης («existenzsichernde Regelleistung»), και όσον αφορά τον γιο της για το κοινωνικό επίδομα («Sozialgeld»), καθώς και για τη συμμετοχή στα έξοδα στεγάσεως και θερμάνσεως.

² Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (ΕΕ L 158, σ. 77, και διορθωτικό ΕΕ L 229, σ. 35).

αποτρέψει το ενδεχόμενο να χρησιμοποιούν οι μη έχοντες οικονομική δραστηριότητα πολίτες της Ένωσης το σύστημα πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής προς τον σκοπό του βιοπορισμού. Επομένως, ένα κράτος μέλος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αρνείται τη χορήγηση κοινωνικών παροχών σε μη έχοντες οικονομική δραστηριότητα πολίτες της Ένωσης που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας με μοναδικό σκοπό να τύχουν της κοινωνικής αρωγής που χορηγεί άλλο κράτος μέλος, παρά το γεγονός ότι δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους για να μπορούν να ζητήσουν να τους αναγνωριστεί δικαίωμα διαμονής· συναφώς, κάθε ατομική περίπτωση πρέπει να εξετάζεται χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ζητούμενες κοινωνικές παροχές. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο αποφαινεται ότι η οδηγία «πολίτες της Ένωσης» και ο κανονισμός για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας³ δεν αντιτίθενται σε ρύθμιση κράτους μέλους που αποκλείει πολίτες άλλων κρατών μελών από τη χορήγηση ορισμένων «ειδικών μη ανταποδοτικού τύπου παροχών σε χρήμα»⁴, μολονότι οι παροχές αυτές χορηγούνται στους πολίτες του κράτους μέλους υποδοχής οι οποίοι τελούν στην ίδια κατάσταση, στο μέτρο κατά το οποίο οι προαναφερθέντες πολίτες άλλων κρατών μελών δεν απολαύουν δικαιώματος διαμονής δυνάμει της ως άνω οδηγίας εντός του κράτους μέλους υποδοχής.

Τέλος, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο κανονισμός για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας δεν ρυθμίζει τις προϋποθέσεις χορηγήσεως των ειδικών μη ανταποδοτικού τύπου παροχών σε χρήμα. Δεδομένου ότι η σχετική αρμοδιότητα ανήκει στον εθνικό νομοθέτη, σε αυτόν εναπόκειται να καθορίσει και την έκταση της κοινωνικής καλύψεως που διασφαλίζεται από αυτού του είδους τις παροχές. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη, καθορίζοντας τις προϋποθέσεις και την έκταση της χορηγήσεως των ειδικών μη ανταποδοτικού τύπου παροχών σε χρήμα, δεν θέτουν σε εφαρμογή το δικαίο της Ένωσης, με αποτέλεσμα να μην έχει εφαρμογή ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά την E. Dano και τον γιο της, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι αυτοί δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να ζητήσουν την αναγνώριση δικαιώματος διαμονής στη Γερμανία δυνάμει της οδηγίας «πολίτες της Ένωσης». Επομένως, δεν μπορούν να επικαλεστούν την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως που κατοχυρώνεται με την εν λόγω οδηγία και με τον κανονισμό για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της.

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

³ Κανονισμός (ΕΚ) 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2004, L 200, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 1244/2010 της Επιτροπής, της 9ης Δεκεμβρίου 2010 (ΕΕ L 338, σ. 35). Ο εν λόγω κανονισμός δεν έχει εφαρμογή επί της κοινωνικής πρόνοιας (σημειώνεται ότι η έννοια αυτή είναι στενότερη από την αντίστοιχη έννοια που περιλαμβάνεται στην οδηγία «πολίτες της Ένωσης»). Εντούτοις, εφαρμόζεται εν μέρει σε όσες «ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα» συνδυάζουν τα χαρακτηριστικά παροχών κοινωνικής ασφάλισης και παροχών κοινωνικής πρόνοιας και χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από τη γενική υποχρεωτική φορολογία. Με την παρούσα απόφαση, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως που κατοχυρώνει ο κανονισμός αυτός έχει εφαρμογή επί των εν λόγω παροχών.

⁴ Όσον αφορά τη Γερμανία, ο κανονισμός μνημονεύει μεταξύ άλλων τις παροχές που αποσκοπούν στην κάλυψη των εξόδων διαβιώσεως στο πλαίσιο της βασικής ασφαλίσεως για άτομα που αναζητούν εργασία. Το δικαστήριο κοινωνικοασφαλιστικών διαφορών της Λειψίας χαρακτήρισε τις παροχές αυτές ως «ειδικές μη ανταποδοτικού τύπου παροχές σε χρήμα».